

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/11300-22
Saksbehandler Elisabeth H Mathisen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet	23.09.2025
Fylkeseldrerådet	18.11.2025
Ungdommens fylkesutvalg 2025	19.11.2025
Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	18.11.2025
Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	19.11.2025

AKT Svipp - evaluering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget i Agder viderefører satsingen på AKT Svipp i hele Agder under forutsetningen at kommunene medfinansierer 40 prosent av svipptilbudet i tråd med vedtaket fra fylkestinget i sak 34/23.
2. Fylkestinget ber Agder kollektivtrafikk innrette arbeidet med AKT Svipp etter anbefalingene fra evalueringsrapporten fra PwC (datert 12. juni 2025).

Vedlegg

Evaluering av AKT Svipp (Rapport 12.06.25)

Sammendrag

Det fleksible bestillingstransporttilbudet AKT Svipp ble evaluert våren 2025. Rapporten inneholder anbefalinger for det videre arbeidet med AKT Svipp i hele Agder.

Saksopplysninger

Om AKT Svipp

AKT Svipp startet i Vågsbygd Kristiansand i 2020 og i Arendal sentrum i 2021. Etter at fylkestinget vedtok en satsing på AKT Svipp i hele Agder i juni 2023 (sak 34/23) har tilbudet kommet på plass med kommunal delfinansiering i kommunene Åseral, Åmli, Iveland og Vennesla. Bykle kommune hadde også en svipp-pilot fra februar 2023 til august 2025, men i dialog mellom kommunen og Agder kollektivtrafikk (AKT) er ikke tilbudet videreført på bakgrunn av at Bykle ønsket å utrede transportbehov og mulighetene i kommunen.

Siden oppstarten i 2020 har AKT fått erfaringer med utforming, bruk og kostnader for AKT Svipp i både by- og distriktsoner. Svippstilbudene i Agder er ganske forskjellige som følge av kommunenes innspill. AKT Svipp er tilgjengelig i åtte områder på Agder og dette inkluderer eksisterende bestillingstransporttilbud i Sirdal kommune og mellom Mandal-Tangvall (rute 410) som er lagt over i samme bestillingsløsning som AKT Svipp.

Evaluering av AKT Svipp og satsingen i hele Agder

På vegne av fylkeskommunen og AKT har PwC evaluert det fleksible bestillingstransporttilbudet AKT Svipp. Den vedlagte rapporten inneholder en beskrivelse av AKT Svipps historie, rammebetingelser, kostnader og erfaringer fra kommuner og kunder. Rapporten har også anbefalinger til fremtidig utvikling og veien videre for arbeidet med AKT Svipp.

Rapporten viser at både antall reiser og kostnadene for AKT Svipp varierer betydelig fra sted til sted. Noe forenklet har byområdene Vågsbygd og Arendal høy etterspørsel og god tilgjengelighet på tilbudet. Dette gir lavere kostnad per reise enn på steder hvor etterspørselen er lavere og tilbudet har mer begrenset tilgjengelighet, som gir en høyere kostnad pr. reise.

Ettersom AKT Svipp har begrensninger knyttet til tilgjengelig kapasitet hos operatør og økonomiske rammer gjennom kommunenes budsjettbevilgninger beskriver rapporten AKT Svipp som «det muliges kunst». Rapporten viser at AKT Svipp har lyktes på mange områder, men at det kan være hensiktsmessig å ta enkelte grep og gjøre prioriteringer for at AKT Svipp kan lykkes i enda større grad. Rapporten beskriver at AKT Svipp delvis er et godt verktøy for helhetlig mobilitet og inkludering i samfunnet, samtidig som at fylkestingets vedtak fra 2023 har skapt mulige målkonflikter for tilbudet overordnet. Videre beskriver rapporten at AKT Svipp har vokst organisk og tilpasset seg lokale behov, men mangler en strategi som tydeligere definerer hvilke mål den skal oppnå, og hvordan disse forholder seg til hverandre. Rapporten beskriver at AKT Svipp slites mellom å være et verktøy for fremtidsrettet utvikling og en løsning som særlig scorer høyt på sosial bærekraft.

Rapporten anbefaler å:

- utarbeide en strategi for AKT Svipp.
- operasjonalisere målbildet og utarbeide veikart for tjenestens utvikling.
- øke fokus på optimalisering, samspill og samarbeid.
- planlegge for overtakelse av transport for personer med funksjonsnedsettelse (TT).
- fokusere på økosystemet for bestillingstransport i distriktene og alternative leverandørmodeller.
- dele erfaringer mellom kommunene.
- utarbeide en verktøykasse for oppstart av svipp i kommunene.

I saken hvor fylkestinget i Agder vedtok å overføre ansvaret for TT-ordningen til AKT (sak 30/25 i juni 2025 ble synergiene mellom AKT Svipp og TT-ordningen i Agder belyst i et notat som fulgte saken. Notatet beskrev at å overføre ansvaret for TT-ordningen til AKT vil være første steg i retning av å samordne offentlig betalt transport. Noe som igjen kan være kostnadseffektivt hvis regionen får til en bedre samordning og koordinering av offentlig transportoppdrag.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren mener overordnet at evalueringsrapporten bekrefter at AKT Svipp i stor grad følger opp hovedmålene i Regional plan for mobilitet 2023-2033 og særlig at den sosiale bærekraftsdimensjonen er tydelig til stede i satsningen ettersom flere som benytter AKT Svipp oppgir at dette er viktig og bidrar til økt kvalitet.

Fylkeskommunedirektøren ser det som strategisk at AKT, som mobilitetsselskapet på Agder, utvikler AKT Svipp videre, sammen med kommunene på Agder, som en del av en teknologisk satsing for fremtidens mobilitet.

Fylkeskommunedirektøren mener det vil være viktig at AKT bruker erfaringene etter oppstarten i 2020 i det videre arbeidet med AKT Svipp i kommunene i Agder og følger opp anbefalingene fra evalueringsrapporten. Fylkeskommunedirektøren mener her at det i større grad kan utformes noen hovedprinsipper for utforming av tilbudet som kan bidra til mindre ressurskrevende prosesser for AKT og kommunene.

Fylkeskommunedirektøren er kjent med det rapporten beskriver, om at kostnadene for AKT Svipp-tilbudene er vesentlig høyere enn ordinære kollektivtilbud og vektlegger rapportens erfaringer fra brukere og representativt råd viser at AKT Svipp har høy verdi for mange som benytter tjenesten. Fylkeskommunedirektøren mener at det på sikt vil være interessant å se synergiene AKT kan skape mellom AKT Svipp, skoleskyss og TT-ordningen, og se dette i sammenheng med kostnadseffektivitet og arbeidet om å samordne offentlig betalt transport. Dette kan dermed bidra til både økt mobilitet og økt fleksibilitet for innbyggerne på Agder og kan også knyttes tett til den samfunnsøkonomiske nytten ved AKT Svipp og andre mulige gevinster som at eldre kan bo hjemme lengre og deltakelse i samfunnet for personer uten tilgang til egen bil.

Fylkeskommunedirektøren erkjenner at både flere kommuner i Agder står i en krevende økonomisk situasjon og i desember 2024 vedtok fylkestinget i Agder å redusere budsjettet for Agder fylkeskommune i de kommende årene. Fylkeskommunedirektøren mener det vil være viktig at AKT Svipp fortsetter å bidra til å utvikle Agder i tråd med Regionplan Agder 2030, men at dette gjøres på en fornuftig måte innenfor de økonomiske rammene som er tilgjengelige.

Regionplan Agder 2030 og Regional plan for mobilitet 2023-2033

Evalueringsrapporten belyser at tilbudet AKT Svipp i stor grad er godt koblet til Regionplan Agder 2023 og Regional plan for mobilitet for Agder (2023–2033). Sosial bærekraft og inkluderende mobilitet har vært sterke ledestjerner for utviklingen av tjenesten.

AKT Svipp, som et bedre og mer tilpasset kollektivtilbud, er et bidrag for å ta hele Agder i bruk. Gjennom AKT Svipp har regionen et bedre og mer tilpasset mobilitetstilbud til befolkningen i deler av Agder, som kan bidra til Regionplan Agder 2030s mål om å redusere klimagassutslipp og utnytte mulighetene innen digitalisering.

Evalueringsrapporten bekrefter i stor grad at AKT Svipp følger opp de tre hovedmålene i Regional plan for mobilitet 2023-2033 om samarbeid og å gjøre reisene på Agder trygge og enkle. Akt Svipp er en oppfølging av at vi skal jobbe for fleksible løsninger med bestillingstransport og utvikle kollektivtilbudet i Agder.

I tillegg er AKT Svipp-tilbudene i Iveland og Vennesla kommuner, som helt eller delvis er et ettermiddag- og kveldstilbud rettet mot ungdommer, i tråd med planens steg om å jobbe for et bedre kollektivtilbud for barn og unge i Agder.

Økonomiske konsekvenser

Fylkestinget i Agder har vedtatt at fylkeskommunen finansierer 60 prosent av svipp-tilbudene som utarbeides i samarbeid med kommunene som forplikter seg til å finansiere 40 prosent av tilbudet. I de fem byvekstkommunene på Agder kommer statlige byvekstmidler til AKT Svipp i tillegg til kommunal og fylkeskommunale bidrag. Satsingen på AKT Svipp i hele Agder forplikter fylkeskommunen økonomisk i årene fremover ettersom satsingen medfører at tilbudet skal komme på plass i alle 25 kommunene på Agder. AKT rapporterer på utviklingen av AKT Svipp til fylkeskommunens tertialrapporteringer og årsrapport. AKT vil også omtale AKT Svipp i sitt innspill til fylkeskommunens handling- og økonomiplan for 2026 – 2028.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler å videreføre satsingen på AKT Svipp i hele Agder under forutsetningen at kommunene medfinansierer 40 prosent av svipp-tilbudet i tråd med vedtaket fra fylkestinget i sak 34/23. Det videre arbeidet bør innrettes etter anbefalingene fra evalueringsrapporten om AKT Svipp (datert 12. juni 2025).

Kristiansand, 09.09.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Ola Olsbu
fylkesdirektør Samferdsel